

FRUNTIMMERSVIN, n. 3. Sådant slags vin, som är passande för fruntimmer att dricka, d. v. s. sött, lättdrucket och svagt.

FRUSA, v. n. 1. Häftigt välla fram genom någon liten öppning. *Blodet f-r ur såret.* Förbindes ofta med partiklarna *främ, út, upp*, t. ex.: *Vattnet f-de fram genom lästappen. Blodet f-de ut genom både mun och näsa.* — *Syn.* Se *Strömma.* — *Frusande*, n. 4.

FRUSEN, part. pass. af *Frysa*. Som tillfrusit. *F-et vatten.* En *f. flod.* *F. mark*, hvori vattnet, som den innehåller, tillfrusit. *F. frukt*, hvars saft är eller varit tillfrusen. — *Adj.* 2. neutr. — *et.* (om människor och djur) Ömtålig, känslig för köld. *Vara mycket f. af sig.* En *f. stackare.*

FRUSENHET, f. 3. (mindre brukl.) Egenkapen att vara ömtålig för köld.

FRUSTA, v. n. 1. 4) (om hästar) Häftigt och med ett starkt ljud utdrifva luften genom näsborrarna. — 2) *F. út*, säges om människor, då de af någon orsak ofrivilligt genom mun och näsa häftigt gifva från sig något flytande ämne, som inkommit i munnen eller uppstigit ur magen. *Han kunde ej berga sig för skrott, utan f-de ut all soppan, som han nyss infört i munnen.* Kan äfv. sägas neutralt om sjelfva vätskan, t. ex.: *Han fick en så stark uppstigning af surt vatten, att det f-de ut genom båd' mun och näsa.* — *F. út* betyder äfv. detsamma som *Flåsa út*.

FRUSTUGA, f. 1. Sednare tidens benämning på det särskilda rum (i fornspråket *Skemma* eller *Herbergi*), der husets döttrar vistades med sina tärnor och sysselsatte sig med allehanda fruntimmersarbeten. Äfv. *Jungfrubur*.

FRYNTLIG, fry'ntligg, a. 2. (af t. *freundlich*) Gladlynt och vänlig. En *f. man.* *F. min, blick, uppsyn, ton, röst.* — *Syn.* Se *Vänlig.* — *Fryntligt*, adv.

FRYNTLIGHET, f. 3. Egenkapen att vara fryntlig. — *Syn.* Se *Vänlighet*.

FRYSA, v. n. 3. Ind. pres. sing. *Fryser*; pl. *Frysa*. Impl. sing. *Frös*; pl. *Fröso*. Imper. sing. *Frys*; pl. *Frysen*. Konj. impf. *Fröse*. Sup. *Frusit*. Part. pres. *Frysande*; part. pret. *Frusen*. 1) (om flytande ämnen) Genom köld förvandlas till is. *Vattnet f-ser.* *Det var så stark köld, att vinet, brännvinet frös.* *Qvicksilfret f-ser*, när det vid hög köldgrad antager fast form. *F. bört, fäst*, se *Bortfrysa*, *Fastfrysa*. *F. igen, till*, se *Tillfrysa*. *F. igenom*, helt och hållet, ända till bottnen, förvandlas till is. *F. ihóp*, se *Höpfrysa*. *F. in, inne*, blifva instängd af is (vanligare: *Blifva infrusen*). *F. sönder*, säges om kärll, som springa sönder, då den i dem inne slutna vätskan fryser. — Impersonelt säges: *Det f-ser* ell. *f-ser på*, är så kallt i luften, att vattnet fryser. — 2) Säges om fasta kroppar, isynnerhet växter, som genom köldens inflytande undergå den förändring, att uti dem innehållna vätskor, safter förvandlas till is. *Marken har frusit i natt. Jorden är stundom frusen till flera alnars djup. Potatisen, frukten har frusit af den starka kölden.* När frukt *f-ser*, blir den skämd. — *F. bört*, se *Bortfrysa*. — 3) (om människor och djur) Erfara en obehaglig, plågsam känsla af köld i kroppen. När det är kallt, *f-ser man*, om man icke är väl klädd. *F. om händer och fötter.* *F. fingrarna af sig*, mista fingrarna till följe deraf, att de blifvit förfrusna och måst amputeras. *F. ihjél*, se *Ihjelfrysa*. — 4) Under frossfeber vara utsatt för frossan (bem. 4). *Han f-ser hvar dag, hvar annan, hvar tredje dag.*

FRYSJORD, f. 2. (mindre brukl.) Frusen jord. **FRYSKALL**, a. 2. *Det är f-t*, luften är så kall, att vattnet fryser.

FRYSNING, f. 2. Den naturverknig, hvarigenom flytande ämnen, växter, jordprodukter o. s. v. frysa; jfr. *Frysa*, 1 o. 2.

FRYSPUNKT, m. 3. (fys.) Den punkt eller det streck på termometerskalan, som utvisar, att vattnet fryser, när qvicksilfret i röret fallit till densamma; den temperaturgrad, vid hvilken vattnet fryser. *Termometern har fallit till f-en, står så och så många grader öfver eller under f-en.* Öfver *f-en*, värma; under *f-en*, köld. Kallas, på termometern, äfv. Nollpunkten.

FRÅ, (gam.) se *Från*.

FRÅGA, f. 1. 1) Framställning till någon, innehållande begäran om svar till underrättelse, upplysning eller för att vinna bekräftelse i sin mening. *Göra någon en f. om en sak.* Öfverhoppa någon med *f-gor*. *Min f. förblef obesvarad.* *Svara på min f.* *Framställd i f-gor och svar.* (Iron.) *Det var en f.!* det var enfaldigt frågadt. — *Syn.* Spörssmål. — 2) (gram.) Sats, som innehåller en sådan framställning. *F-n är antingen direkt eller indirekt.* — *Syn.* Frågan-de sats, Frågesats. — 3) (ret.) Talfigur, då man frågar, icke af tvifvel, utan med full öfvertygelse, hvilken man derigenom på ett kraftigare sätt söker uttrycka, t. ex.: *Hvartill dessa omvägar, då de icke behövas, för att uppnå målet?* — 4) Uppgifvet ämne för granskning, undersökning; allmän eller enskilt angelägenhet, som är under öfverläggning eller hvarom tvistas. En *f. i logiken*, i *matematiken*, i *lagfarenheten*. En *enkel, svår, vigtig, kinkig, invecklad f.* *Framställa, väcka, framkasta, undersöka, granska, öfverlägga om, afgöra en f.* En *politisk f.* *Den tyska, den schleswig-holsteinska f-n.* *F-n är nu icke om del, utan om en annan sak.* *Derom är icke f.*, det är icke derom vi tala, öfverlägga, o. s. v. *Derom blir f.*, det kommer till tals, derom kommer att öfverläggas, det kommer under granskning, betraktande, afgörande. *Det är, blir en annan f.*, det är en sak, ett ämne, som icke hör hit, som är af helt annan beskaffenhet. *Är f-n om att ljuga, så är han mästare*, i ljuga är han m. *Det är utan f.*, helt visst, helt säkert, t. ex.: *Det är utan f., utan all f., att han var der.* *Ingå i f-n om*, undersöka f. o. *Sätta i f.* (äfv. *Ifrågasätta*), yttra tvifvel, tvifla om, betvifla, t. ex.: *Huru kan man sätta någonting sådant i f.?* *Vara i f.* (äfv. *Ifrågavara*), vara föreslagen, vara ämne för granskning, öfverläggning, t. ex.: *En jernväg är i f.* *Komma i f.* (äfv. *Ifrågakomma*), föreslås, göras till föremål för granskning, rådplågning, t. ex.: *En ansökan hos regeringen om lån af staten har kommit i f.* *Det kommer aldrig i f.*, derom blir aldrig tal, det kommer aldrig att föreslås, påtänkas; det händer aldrig. Bildar flera sammansättningar, såsom: *Samvetsfråga*, *Samhällsfråga*, *Ersättningsfråga*, *Tvistefråga*, m. fl. — *Syn.* Uppgift, (Tal, Tvifvel).

FRÅGA, v. a. 1. o. (i talspråket) 2. Göra fråga (eller frågor). Jfr. *Fråga*, 1. *Om jag lörs f., hvarifrån kommer ni?* *Det f-s*, om herrn är hemma. *F. någon om en sak.* *F. husbonden derom.* *F. efter någon*, fråga, hvar någon är, vistas, hur han mår, befinner sig, om han är i lifvet. — *F. efter*, bekymra sig om, bry sig om. *Brukas med negation eller i direkt fråga*, t. ex.: *Jag f-r icke efter honom eller hvad han säger.*